

BEZ VZÁJEMNÉ DŮVĚRY JDE JEN TĚŽKO NĚCO DĚLAT, UPOZORŇUJE JOSEF STŘEDULA, NOVÝ PŘEDSEDA ČMKOS

S velkým zájmem bylo na VII. Sněmu OS Stavba ČR (viz Stavebník č. 3) očekáváno vystoupení Josefa Štěduly, nového předsedy Českomoravské konfederace odborových svazů (ČMKOS), který byl na tuto funkci naším svazem navržen a také hlasy delegátů OS Stavba ČR zvolen.

Protože jeho vystoupení bylo na sněmu časově omezeno, takže se na řadu aktuálních a programových odborových a jiných otázek nedostalo, a také ve Stavebníku jsme byli limitováni počtem řádků, požádali jsme Josefa Štědulu o rozhovor.

JOSEF ŠTĚDULA

● Na Sněmu OS Stavba ČR jste se zabýval svou rolí ve vztahu ke svazům sdruženým v konfederaci. Zpodobnil jste se do role dirigenta. Můžete tuto svou úlohu rozvést například ve vztahu k Odborovému svazu Stavba ČR?

Každý ze svazů se dá připodobnit k nějakému hráči v orchestru, ten náš má devětadvacet hráčů, přičemž každý z nich má své starosti a možnosti. Některé z nich jsou si podobné, některé stejné a další úplně odlišné. Všechny však musíme v našem obrazném orchestru zohlednit. Shodné jsou asi problémy při evidenci odborových organizací v souvislosti s aplikací nového občanského zákoníku, ale třeba uplatňování pravidel bezpečnosti práce na stavbách je specifickým stavbařů, které se jen okrajově dotýká některých odborových svazů. Z tohoto pohledu je třeba brát v úvahu jejich zkušenosti z vysílání pracovníků na stavby a zabezpečení jejich činnosti, specifické postavení zaměstnanců v zahraničí, apod. - vyžaduje to jiné zkušenosti, ale zároveň to může představovat velký přínos pro využití v České republice. Role má a mých kolegů z vedení ČMKOS je vyslechnout si rozdílné pohledy na jednotlivé oblasti života

zaměstnanců, a hledat možnosti, jak zavést některé principy, které jednotlivé svazy na základě svých zkušeností navrhují. Ve vztahu k OS Stavba ČR je pro mne a mé kolegy přínosem skutečnost, že předseda OS Stanislav Antoniv je dlouholetým aktivním členem Rady ČMKOS, který má velké zkušenosti. Zásluhou své rozvahy i snahy hledat nové možnosti a postupy má jeho hlas velkou váhu. Protože má mou důvěru, a bez vzájemné důvěry jde jen velmi těžko něco dělat, tak je má role k Odborovému svazu Stavba ČR spíše moderující, než nějaká jiná.

● Uměl byste si v případě nutnosti jako dirigent také dupnout?

Dobrý dirigent by si neměl dupat, ale měl by mít takový respekt, že mu stačí poklepat taktovkou na dirigentský pultík, a každý hned najde správný rytmus, bude se držet partitury a hrát podle jedné noty bez falešných tónů. Za těch pár měsíců, co jsem ve funkci, nemohu odpovědně říci, zda mám takový respekt, ale o tom, že jsem důsledný a vytrvalý, se mohli všichni, s nimiž jsem spolupracoval, přesvědčit.

(Pokračování na str. 2)

Z JEDNÁNÍ PŘEDSEDNICTVA ODBOROVÉHO SVAZU STAVBA ČR

Po schválení programu 17. zasedání Předsednictva OS Stavba ČR, které zahájil a řídil předseda svazu Stanislav Antoniv, a po kontrole protokolu minulého řádného a mimořádných Předsednictev, byly projednány především odborové svazové otázky navazující na závěry VII. sněmu OS Stavba ČR.

sednictvo odborového svazu sejde 24. září s exekutivou SPS.

(Pokračování na str. 5)

V bloku aktuálních informací vyzdvihl Stanislav Antoniv kromě jiného shodný názor sociálních partnerů k úrazovému pojištění – hlavním zákonem, kterým se celá tato problematika bude řídit, je zákoník práce, a nikoliv nový občanský zákoník. Dále hovořil o průběhu a výsledcích jednání s Václavem Matyášem, prezidentem Svazu podnikatelů ve stavebnictví v ČR (SPS) ve vztahu k tripartitě a dalším záměrům. Shodli se, a na tripartitě také tak diskutovali, že stát není připraven na investice do dopravní infrastruktury – prodlužuje se příprava zákona o líniových stavbách, zákona o veřejných zakázkách i zákona o sociálním bydlení. Předseda OS Stavba ČR postrádá podporu bytové výstavby, která vždy měla největší multiplikační efekt, a připomněl, že již dříve byly schváleny programy na podporu bytové výstavby. Také prezident SPS je názoru, že stát není dlouhodobě připraven na investice, upozornil na problematiku EIA (žadávání veřejných zakázek), která by mohla stav ještě zhoršit. Oba představitelé jsou názoru, že „není možné jít nad rámec evropských požadavků.“ Stanislav Antoniv tlumočil názor odborářů, že je žádoucí a potřebné zhodnotit úroveň sociálního dialogu – proto se Před-

Záběr na členy Předsednictva OS Stavba ČR během jednání

Foto: Jan Hábík

BEZ VZÁJEMNÉ DŮVĚRY JDE JEN TĚŽKO NĚCO DĚLAT

(Dokončení ze str. 1)

• Jaké jsou vůbec vaše představy o dalším směřování a činnosti konfederace?

Jedním z úkolů je, aby všechny svazy měly co nejvíce a nejdříve informace o tom, co se děje v našem prostředí, zároveň se snažíme svazům další potřebné informace zprostředkovat. Účastníci se celé řady jednání, a kolegové v Radě ČMKOS zjistili, že jim jsou poskytovány formátové informace - jsou sice pro někoho rozsáhlé, ale takové, že s nimi mohou dál lehce pracovat. Už na obou jednáních Rady ČMKOS byli předsedové svazů velmi mile překvapeni a potěšeni, že přímo na jednání dostávají z projednávaných otázek hotovou prezentaci, která je využitelná pro jednání orgánů i členskou základnu. Přistoupili jsme také k zásadní změně v medializaci ČMKOS, budeme v tom pokračovat, neboť to není záležitost, kterou jde udělat ze dne na den. Začali jsme zcela novým logem, pokračujeme kampaní šířenou na internetu, přišli jsme také s graficky vydařenými plakáty, jež reagují na základní otázky, kterou lidé mají: zda být či nebýt v odborech. Myslím si, že to je dobrý začátek.

Vaše otázka však mířila k dalšímu směřování konfederace. Takže ve stručnosti - naším cílem je být nadále nejsilnějším odborovým sdružením v republice, vytvořit si velmi silné postavení v regionech a být velmi silní i v prostředí evropském. Považujeme za důležitý i náš podíl na práci výkonného výboru Evropské odborové konfederace (ETUC), která sdružuje 85 národních organizací z 36 evropských zemí a 10 evropských odvětvových federací. Z nedávného jednání jsem přijel s tím, že jsem byl do sjezdu, který bude na podzim v roce 2015, zvolen viceprezidentem ETUC. V červenci u nás také přivítáme velmi významnou návštěvu - nového předsedu DGB Reinera Hoffmanna. Je to jedna z jeho prvních zahraničních cest, kterou bychom chtěli využít k navázání velmi úzké spolupráce. Tuto stránku naší činnosti připomínám proto, že jsme v evropském prostředí zakotvení, a chtěli bychom se v něm také rozvíjet a realizovat. Hrát si jen na domácím písečku by bylo podle nás neodpovědné, protože spousta firem, třeba ve stavebnictví a výrobě stavebních hmot, ale nejen v tomto odvětví, je nadnárodních, a to musíme brát pečlivě v úvahu.

• V jedné z nedávných analýz se uvádí, že v České republice dochází stále častěji k porušování odborových a zaměstnaneckých práv. Co s tím chcete dělat?

Je důležité mít tady funkční systém Státního úřadu inspekce práce, protože když nebudou odborníci s dostatečnou kompetencí na této straně, tak jen stěží se můžeme domnívat, že budou taková porušení vymýcena. Jenom teď, ve výroční zprávě týkající se porušování pracovních předpisů, bylo zjištěno porušení ve více než 10 000 případech, ale pokud byla udělena jen v 891 případech! Obrovská disharmonie mezi počtem porušených práv a počtem pokut je zážející. A pokud by to mělo znamenat, že se porušování práv nebude sankcionovat, pak se zaměstnavatelům vyplatí tyto předpisy porušovat. Z tohoto pohledu chceme udělat mnohé, aby zaměstnanecká práva byla považována ze stejné důležitosti, jako práva při porušování obchodních smluv apod.

A ve vztahu k odborovým právům budeme vždy důslední. Pokud by k tomu došlo, pak obhajoba postižených je pro nás principiální záležitostí. A nesmí se jednat ani o zneužívání odborových práv, protože se najdou i takoví lidé, kteří si chtějí založit odborovou organizaci ne proto, že by ji nutně potřebovali, ale protože zjistili, že být předsedou nebo členem výboru odborové organizace může být pro ně ochranná záležitost. Ale varuji každého, kdo chce zneužít práva, která odboroví funkcionáři mají. U mne určitě nepochodí! Také kolegové nebudou obhajovat někoho, kdo by chtěl zneužít odborových práv. Ale na druhé straně porušování odborových práv ze strany zaměstnavatelů považujeme za útok na práva, která jsme si vydobyli před 25 lety, kdy jsme pomáhali při přechodu na demokratický systém. V žádném případě si taková práva vzít nedáme!

Snímek se vracíme ke sjezdu, kde byl Josef Středula (vlevo) zvolen do čela největší odborové centrály v zemi. Uprostřed Stanislav Antoniv, předseda OS Stava ČR, a řídící jednání, kterého se zúčastnil i prezident ČR Miloš Zeman.

Foto: archiv

pravdu, je potřeba mít sílu! Jak chcete tuto sílu rozšiřovat, a jak s ní chcete zacházet?

Bez znalostí, dovedností a argumentační síly nic neprosadíte. Kdyby šel jeden Středula, jeden Samek, jedna Sokolová na jednání a nezvaldali potřebnou materii a dokonale se neorientovali v projednávané problematice, tak za nimi může být půl milionu i milion lidí, ale nic neprosadí. Tou první věcí je tedy podle mne znalost a dovednost. Chceme je podpořit i tím, že začneme s odborovými svazy diskutovat a znovuzavedení vzdělávacích aktivit ČMKOS pro odborové svazy. Je to nutné také proto, že celá řada funkcionářů, kterým bylo v roce 1989 čtyřicet let, odchází do důchodu, a chtěli by mít nástupce. My bychom k tomu rádi přispěli tím, že bychom se podíleli na získávání oněch znalostí a dovedností.

A pokud jde o počet členů, tak ten se nezvyší tím, že si to budu já nebo kdokoli jiný přát. Je pro to něco třeba udělat. Já sám se svým týmem budeme vně působit tak, abychom měli oprávněnou důvěryhodnost, abychom byli lidmi považováni za skutečné obhájce práv zaměstnanců, a aby odboráři byli hrdí na to, že jsou odborové organizováni. Když taková situace nastane, pak odborář může oslovit člověka, který dosud stojí stranou, a říci mu: Podívej, bylo by fajn, kdybys vstoupil mezi nás, bude nás víc, budeme mít větší sílu, a tak budeme moci vyjednat lepší kolektivní smlouvu. K tomu ještě jeden příklad. Nemám rád, když někdo říká, že jsme někde dohodli či vyjednali málo apod. Od takových lidí bych chtěl vědět, zda někdy něco vyjednávali, jestli vůbec někdy něco zkusili vyjednat, protože ono se to nezdá, když se někde dohodnou tři nebo čtyři procenta, ale v některých odvětvích jedno či dvě procenta, jaké úsilí musí ti lidé vynaložit. Mnohdy jsou zaměstnání, takže to dělají po své práci, a ještě se dávají do křížku se svým zaměstnavatelem, nebo majitelem firmy. Tito lidé by měli mít velký respekt u svých spolupracovníků, a nikdy bychom jim neměli zapomenout poděkovat. Zaslouží si to, protože dělají to navíc nejen pro sebe, ale pro spoustu lidí kolem sebe. A přitom z toho často mají nejméně.

• Dovolte mi ještě jednu osobní otázku: Co říká na vaše časově náročné poslání rodina?

Není nic jednoduchého skloubit práci s rodinným životem. Zvláště když celá řada jednání se odehrává buď o časného rána, nebo až do pozdního večera, často v sobotu a v neděli, někdy jste také mimo Českou republiku. Ale musím říci, že bych nikdy na předsedu konfederace nekandidoval, kdybych v této práci neměl podporu. Tím jsem vám odpověděl, jak se na to dívá rodina.

Jan HÁBÍK

Českomoravská konfederace odborových svazů (ČMKOS) je největší odborovou centrálou v ČR.

ČMKOS je dobrovolným, otevřeným a nezávislým demokratickým sdružením 29 odborových svazů.

Posláním ČMKOS je ochrana mzdových, pracovních a životních podmínek a práv zaměstnanců.

Jako jeden ze sociálních partnerů se ČMKOS aktivně účastní tripartitních jednání s vládou a zaměstnavateli v rámci Rady hospodářské a sociální dohody ČR.

ČMKOS je členem Evropské odborové konfederace (ETUC), Mezinárodní odborové konfederace (ITUC) a Odborového poradního výboru při OECD (TUAC).

Podrobné a aktuální informace jsou na www.cmkos.cz.

• Aby se odboráři mohli lépe bránit, měli by mít silnou členskou základnu a svazy. Zamlouvá, či zajídá se vám představa o slučování svazů?

Když bude konfederace považována za dobrého moderátora takové diskuze, tak se rádi této věci ve vztahu k možnému slučování ujmeme. Ale důležité na každém počátku takového procesu je, aby si svazové orgány řekly: Ano, chceme se sloučit. Ne že možná, někdy, snad, ale že chceme! Podstatné přitom je, kdo s kým se slučuje. Myslím si, že důležité je, aby oba subjekty, které se sloučit chtějí, se považovaly za silné. Když se dva silní spojí, tak to může vytvořit jen silný celek. Ale když se spojí slabý se silným, nebo slabý se slabým, tak zejména u druhého případu to asi nepřinese mnoho efektu, protože dva slabí nic silného ještě nevytořili. Dále je potřeba si velmi objektivně říct, že slučování by nikdy nemělo být otázkou výhry, či prohry, že by to mělo otázkou toho, že oba partneři chtějí vytvořit něco dobrého, lepšího než to, co bylo, ať už je důvod pro to jakýkoliv - tlak, finance, vliv. Nesmí se stát, že by někdo byl absolutním vítězem jakéhokoliv slučování. My jsme připraveni takový proces podpořit. Nezasťírám, že lze očekávat, že počet odborových svazů se bude v České republice snižovat díky fúzím odborových svazů.

• V březnu na akcích ČMKOS v Moravskoslezském, Královéhradeckém a Plzeňském kraji zaznělo, že nestačí mít jen

„KDO PLATÍ, TEN SI TAKÉ POROUČÍ,“ ZDŮRAŽŇUJE LADISLAV FRIEDRICH, GENERÁLNÍ ŘEDITEL OZP

Na řadě akcí, zejména sportovních, Odborového svazu Stavba ČR je nepřehlédnutelné logo OZP. Je to náhoda, nebo promyšlená spolupráce s oboustrannými výhodami pro oba partnery?

vány v rámci bezplatného elektronického portálu VITAKARTA ONLINE. Jednou z funkcí tohoto portálu je příspěvkový pro-

Hovořili jsme o tom s **Ing. Ladislavem FRIEDRICHEM, CSc.**, generálním ředitelem Oborové zdravotní pojišťovny zaměstnanců bank, pojišťoven a stavebnictví (OZP). Je pochopitelné, že jsme nezapomněli ani na novinky, produkty a výhody pojištění u OZP.

○ Proč pojišťovna podporuje činnost odborářů, a jak tuto spolupráci hodnotíte?

Odborové organizace reprezentují významnou část zaměstnanců a zaměstnanci jsou spolu se zaměstnavateli ti, kteří fakticky financují veřejné zdravotní pojištění. Na roli plátců se ve zdravotnictví často zapomíná. Ve všech státech, kde existují zdravotní pojišťovny, však mají plátcí významný vliv na činnost pojišťoven. Myslíme si, že je to tak správně. Kdo platí, ten si také poroučí, ten by také měl být u každého rozhodnutí, kam jeho peníze půjdou. Naše zdravotní pojišťovna vznikla sloučením zdravotní pojišťovny bank a pojišťoven a stavební zdravotní pojišťovny. Dnes již sice máme i mnoho jiných pojištěnců, ale tyto dva obory stále vedou. Stály u zrodu pojišťovny, tito plátcí vložili do OZP i mimořádné finanční příspěvky a my se proto snažíme, aby právě naše pojišťovna vytvářela pro zaměstnance těchto oborů nejlepší podmínky.

○ Kdy vlastně, a za jakých podmínek se mohou stát zaměstnanci a případně jejich rodinní příslušníci pojištěnci OZP?

Stát se klientem OZP je jednoduché. Stačí vyplnit online přihlášku na internetu a pojišťovna vyřídí vše potřebné už sama. Je samozřejmě možné také kontaktovat infolinku 261 105 555 či navštívit některé z clientských center. Ale pozor - čas byl jen do letošního 30. června s tím, že pojištěncem OZP se stanete od 1. ledna 2015. Kdo zaváhal, tak další příležitost bude mít až k 1. lednu 2016.

○ Jaké má ze zákona ohlašovací povinnosti zaměstnavatel a jaké zaměstnanec?

Zaměstnanec je především povinen změnu zdravotní pojišťovny nahlásit do osmi dnů od vzniku pojištění zaměstnavateli, a svým ošetřujícím lékařům až při první návštěvě po datu přestupu. Do osmi dnů od data přestupu musí také vrátit původní pojišťovně průkaz pojištěnce. Jinak nemá za povinnost vůbec nic, dokonce nemusí ani hlásit své původní zdravotní pojišťovně, že od ní odchází. To všechno zařídíme sami.

Zaměstnavatel pak musí odhlásit zaměstnance od placení pojistného u původní zdravotní pojišťovny a přihlásit jej k placení pojistného u nové zdravotní pojišťovny. Pokud zaměstnavatel u nové zdravotní pojišťovny nemá dosud pojištěné žádné zaměstnance (to je ale v případě OZP velmi nepravděpodobné), musí této nové pojišťovně odevzdat přihlášku zaměstnavatele. A musí také zahrnout zaměstnance do vyměřovacího základu a do počtu zaměstnanců uváděných na formuláři, který měsíčně odevzdává nové zdravotní pojišťovně.

○ Hradí zdravotní pojišťovna také dopravu – v jakém rozsahu a za jakých podmínek?

Přeprava pojištěnce na území České republiky ke smluvnímu poskytovateli je hra-

zenou službou v případě, že zdravotní stav pojištěnce neumožňuje přepravu běžným způsobem bez použití zdravotnické dopravní služby. Je-li ošetřujícím lékařem indikován doprovod pojištěnce, hradí zdravotní pojišťovna přepravu pojištěnce i přepravu doprovázející osoby.

Pokud se pojištěnec, který má nárok na přepravu, rozhodne pro přepravu soukromým vozidlem řízeným jinou osobou, a pokud ošetřující lékař takovou přepravu schválí, má pojištěnec nárok na náhradu cestovních nákladů ve výši odpovídající vzdálenosti nejbližšího smluvního poskytovatele, který je schopen požadovanou zdravotnickou službu poskytnout, a to bez ohledu na to, že třeba cestoval ke vzdálenějšímu zařízení.

○ Které z preventivních programů pojišťovny jsou především určeny zaměstnancům ve stavebnictví?

OZP

OBOROVÁ ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA

Každá firma má jiné složení zaměstnanců s odlišnými požadavky na prevenci. Je určitě rozdíl mezi administrativou a náročnou fyzickou prací. Nicméně v případě stavebnictví, které převážně zaměstnává muže, bývají typické například nemoci pohybového aparátu. OZP však nabízí jak programy úzce vymezené na rehabilitační aktivity (Škola rehabilitace, konzultace s fyzioterapeutem), tak také příspěvky na kloubní preparáty či masérské služby v rámci nového programu VITAKONTO. Programů je však mnohem více a vždy je nejlépe dohodnout pro každého zaměstnavatele a místní podmínky samostatnou nabídkou na daný rok.

○ Jsou příspěvky na preventivní vyšetření určeny i pro rodinné příslušníky?

Příspěvky nabízíme jak pro zaměstnance formou zvláštní spolupráce se zaměstnavatelem, tak i plošně v rámci programu VITAKONTO, kde výhody mohou sdílet rodinní příslušníci, myšleno rodiče a jejich děti. Rodina tak může podle vlastního uvážení kumulovat atraktivní větší příspěvek pro nejvíce potřebného člena.

○ Jak a kde se o ně mají hlásit?

Příspěvky jsou klientům OZP přispo-

Ladislav Friedrich, generální ředitel OZP, ve své pracovně.
Foto: archiv

gram VITAKONTO. Klienti se tedy mohou bezplatně zaregistrovat (včetně svých dětí) a následně jsou jim připisovány kredity buď automaticky, či v rámci konkrétně vyhlášené akce OZP. Samotný proces proplacení žádosti je velmi jednoduchý a hlavně rychlý, takže peníze jsou na účtu během několika málo dní.

○ S jakým ohlasem a s jakými výsledky se setkává vaše směřování na prevenci civilizačních chorob?

Z pohledu klientů je ohlas měřitelný jak z pohledu narůstajícího počtu žádostí o tyto programy, tak ze zpětné vazby našich klientů. Každý preventivní program má jinou míru zachytu případných patologických jevů, ale obecně lze konstatovat, že přibližně každý desátý klient si díky prevenci OZP ušetří potíže a předejde tak závažným zdravotním následkům.

○ Jakou unikátní službou přesvědčujete zaměstnance, aby rozšířili řady vašich klientů?

OZP je první elektronická zdravotní pojišťovna. Pro vyřízení téměř všech administrativních úkonů není třeba nikam chodit, vše lze zařídit prostřednictvím portálu VITAKARTA ONLINE. Od nahlášení změn v osobních údajích, přes nahlášení ztráty průkazu a objednání nového až po podání přehledu OSVČ a platby kartou nebo sjednání cestovního pojištění. Takový rozsah služeb nenabízí žádná jiná zdravotní pojišťovna. Unikátní je také Asistenční služba OZP, která pomůže našim klientům najít lékaře-specialistu a objednat se k němu, poradí v případě zdravotních obtíží, telefonicky nebo e-mailem lze konzultovat postup léčby. Asistence od OZP nabízí řadu užitečných služeb, funguje nonstop a je zcela zdarma.

Shrnuto - OZP chce nabízet takovou úroveň služeb, na jakou jsou klienti zvyklí z komerčního sektoru.

Jan HÁBÍK

AGENTURY PRÁCE A JEJICH ODPOVĚDNOST PŘI PRACOVNÍM ÚRAZU

Agenturní zaměstnávání se stalo organickou součástí trhu práce a právního rádu ČR. V praxi se setkáváme s různou úrovní agentur práce, jejichž činnost je upravena zejména zákonem č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a zákonem č. 262/2006 Sb., zákoníkem práce (ZP), ve znění pozdějších předpisů. Není záměrem článku zabývat se právní úpravou činnosti agentur práce, ale chci se zaměřit na dva okruhy právních problémů, které nejsou v praxi zcela jasné, o čemž svědčí i opakující se dotazy.

Agenturní zaměstnávání upravují paragrafy 307a až 309 ZP. Podstata agenturního zaměstnávání spočívá v tom, že agentura práce dočasně přidělí svého zaměstnance k výkonu práce k jinému zaměstnavateli (uživateli), přičemž pracovní právní vztah existuje mezi touto agenturou a zaměstnancem. Agentura práce uzavírá dohodu o dočasném přidělení zaměstnance s uživatelem. Obligatorní náležitosti dohody jsou obsaženy v § 308 ZP. Z hlediska zachování pracovních standardů je důležitý § 309 odst. 5 ZP věta první, ve které se stanoví, že pracovní agentura a uživatel jsou povinni zabezpečit, aby pracovní a mzdové podmínky dočasně přiděleného zaměstnance nebyly horší, než jsou nebo byly podmínky srovnatelného zaměstnance.

Dále je podstatné vědět, že když zaměstnavatel - budoucí uživatel - chce použít agenturního zaměstnance, je povinen tuto záležitost předem projednat s odborovou organizací podle § 280 odst. 1 písm. c) ZP. Podle § 309 odst. 8 ZP je možné omezit rozsah agenturního zaměstnávání jen v kolektivní smlouvě uzavřené u uživatele.

Od odpovědnost při pracovním úrazu

Podle § 366 ZP zaměstnavatel odpovídá zaměstnanci za škodu vzniklou pracovním úrazem, jestliže škoda vznikla při plnění pracov-

ních úkolů nebo v přímé souvislosti s nimi (viz § 273, 274 ZP). Platí, že jestliže zaměstnanec, který je v pracovním poměru u pracovní agentury utrpí při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s nimi pracovní úraz, nese

§ PRÁVNÍK RADÍ

odpovědnost agentura práce. Podle § 309 odst. 4 ZP může agentura práce jako zaměstnavatel využít právo na uplatnění regrese vůči uživateli - tedy domáhat se na uživateli náhrady této škody. Je to však pravidlo dispozitivní a uplatní se pouze tehdy, pokud se obě smluvní strany nedohodnou jinak.

Lze tedy shrnout, že vždy je dána zákonná odpovědnost agentury práce vůči svému zaměstnanci, a tak platí právní úprava podle ZP při odškodňování pracovního úrazu (i nemocí z povolání) jako v „klasických“ pracovních vztazích. Vznik pracovního úrazu je povinen uživatel bez zbytečného odkladu oznámit agentuře, která zaměstnance na práci k němu vyslala, a agentura plní jako zaměstnavatel veškeré povinnosti podle ZP.

Agentura práce pak uplatňuje náhradu škody, kterou zaměstnanci poskytla v souvislosti s pracovním úrazem, vůči příslušné pojišťovně, a to v rámci zákonného pojiš-

tění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání. (Poznámka: Obdobný je i postup při nemocech z povolání.)

Náhrada škody - dohoda o odpovědnosti

Jestliže při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s nimi způsobil zaměstnanec svým zaviněným porušením právních povinností škodu uživateli, nemůže uživatel od zaměstnance požadovat náhradu škody. **Odpovědnostní vztah je totiž odvozeným právním vztahem a vzniká pouze na základě určitých skutečností, nikoliv přímo při výkonu závislé práce.** Při uplatnění odpovědnosti za škodu vůči agenturnímu zaměstnanci nelze aplikovat § 309 odst. 1 ZP, současně nemůže uživatel právně jednat vůči agenturnímu zaměstnanci jménem agentury práce.

Uživatel může náhradu škody požadovat vůči agentuře a ta potom vůči zaměstnanci, který za škodu odpovídá podle platné úpravy v ZP. Pokud jde o dohodu o odpovědnosti podle § 252 a násl. ZP, tak musí být uzavřena výlučně mezi zaměstnancem a agenturou práce. Vztahy mezi agenturou a uživatelem, které s touto odpovědností souvisejí, upraví dohoda mezi agenturou a uživatelem.

Z uvedeného vyplývá, že nelze platně sjednat dohodu o odpovědnosti mezi agenturním zaměstnancem a uživatelem. Poněkud z tohoto hlediska matoucí ustanovení § 309 odst. 7 ZP by mohlo vést k domněnce, že lze sjednat opatření k vyšší ochraně majetku mezi agenturním zaměstnancem a uživatelem, ale není to možné právě s odkazem na zmíněný argument odvozeného právního vztahu. I přes zdánlivě nejasnou právní úpravu v této věci je nutné vždy posuzovat daný právní vztah uvedeným způsobem.

JUDr. Lubomír DLOUHÝ

ZEMĚ W 6 SE DOHODLY NA SPOLEČNÉM POSTUPU

Začátkem června se ve slovenských Topoľčiankách konalo další společné zasedání představitelů odborových svazů ze stavebnictví z Rakouska (GBH), Německa (IG-BAU), Maďarska (EFEDOSZSZ), Polska (BUDOWLANI), Slovenska (IOZ) a České republiky (OS Stavba ČR). Jednání zahájila Marta Brodzianska, předsedkyně Integrovaného odborového svazu, který byl garantem tohoto setkání zemí W 6, a na jehož organizaci se podílela nadace Fridrich Ebert Stiftung.

Program jednání vycházel a navazoval na závěry z minulého setkání (v červnu v Budapešti - viz Stavebník č. 4/2013), a reagoval na současně společné otázky odborových svazů vyplývající ze situace ve stavebnictví zúčastněných zemí. Účastníci letošního jednání se dohodli na řadě společných závěrů, záměrů a postupů, z nich vyjímáme:

■ Podmínky pro kolektivní vyjednávání (KV) nejsou v členských státech jednotné, doporučují věnovat KV zvýšenou pozornost, a v kolektivních smlouvách klást kromě mezd důraz také na ostatní pracovní podmínky - BOZP, délku pracovní doby, apod.

■ Přetrvává stagnace v oboru, především v bytové výstavbě, a kromě Německa i ve výstavbě nájemních bytů, mírně je oživení velkých investic (liniové stavby - dopravní infrastruktura) a investičních celků napojených na fondy EU.

■ Zdůrazňují úlohu odborů při řešení pro-

blematiky překerní práce v zemích W 6, odsuzují jakékoliv formy překerní práce, které snižují postavení, práva a ochranu zaměstnanců, a dohodli se na společném postupu v boji proti jakýmkoliv formám překerní práce a ochraně pracovních smluv.

■ Doporučují členským odborovým svazům (OS) podílet se aktivně na připomínkách k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady a předpisů členských států o veřejné soutěži,

a prosazovat podmínky nejen nejnižší ceny, ale ekonomicky nejvýhodnější nabídky s uvedením subdodavatelů v nabídce.

■ Doporučují členským OS skupiny seznámit se se Směrnicí EP COM(2014)212final z 9. 4. 2014 o společnostech s ručením omezeným s jediným společníkem, prodiskutovat ji v orgánech svazu, s členskou základnou a sociálními partnery a přijmout k ní stanovisko.

■ Dohodli se na společném postupu a přijetí společného stanoviska ke Směrnicí EP o společnostech s jediným společníkem a ke Směrnicí o zadávání veřejných zakázek a s tímto stanoviskem mají seznámit OS, národní odborové centrály, EFBWW, národní parlamenty, vlády a svazy zaměstnavatelů.

Příští jednání W 6 se uskuteční v Rakousku.

Milan VOMELA

Po skončeném jednání se členové W 6 vyfotografovali.

Foto: archiv

ČINNOST A VÝSLEDKY SVAZOVÉ INSPEKCE BOZP V ROCE 2013

Poradenská, metodická a kontrolní činnost svazové inspekce bezpečnosti práce (SIBP) u zaměstnavatelských organizací ve stavebnictví a výrobě stavebních hmot v působnosti OS Stavba ČR byla v roce 2013 zaměřena na aplikaci zákoníku práce (v platném znění zákona č. 262/2006 Sb.) v návaznosti na další právní předpisy v oblasti BOZP a stanovení pracovních podmínek, zejména NV č. 591/2006 Sb., zákona č. 309/2006 Sb., NV č. 361/2007 Sb., se zaměřením na poslední aktualizaci tohoto předpisu, a také báňských předpisů, zejména Vyhlášek ČBÚ č. 26/1989 Sb., a ČBÚ č. 51/1989 Sb. Pochopitelně jsme se také zabývali, nikoliv okrajově, odškodňováním pracovních úrazů a poskytováním ochranných nápojů.

V rámci činnosti odborové inspekce práce bylo provedeno **86 kontrol a šetření**, z toho 60 vlastních kontrol, další návštěvy organizací byly pak šetření pracovních úrazů a účast SIBP na prověrkách s báňskými úřady. **Výsledek: bylo zjištěno 178 závad, z toho v oblasti úrazové prevence 147 závad.** Zjištěné závady v dřívější většině případů vyplývají z běžného provozu a nebyly takového charakteru, že by bezprostředně ohrožovaly život nebo zdraví zaměstnanců. **Nejčastější závady:** ve vybavení strojů a strojních zařízení ochrannými kryty či jinými bezpečnostními prvky, závady na pásových dopravnících, závady na pracovištích s možností pádu z výšky a do hloubky, špatná nebo chybějící bezpečnostní označení.

V roce 2013 bylo zjištěno více než kdy jindy závad ve vybavení pásových dopravníků, zejména ve vybavení ochrannými kryty vratných bubnů, a závad na elektrických zařízeních.

V sedmi případech byly zjištěny závady v oblasti používání ochranných pracovních prostředků, ve čtyřech případech byly zjištěny nedostatky na rizikových pracovištích.

Již několik let můžeme být spokojeni s odškodňováním pracovních úrazů – v kontrolovaných organizacích byl zjištěn pouze jediný nedostatek, přičemž na základě opatření SIBP bylo přehodnoceno rozhodnutí odškodňovací komise a postižený pracovník byl odškodněn v plné výši. Také byl zjištěn jeden nedostatek při evidenci a registraci pracovního úrazu.

K odstranění nedostatku byla stanovena opatření a dohodnuty termíny u 122 případů, u 56 případů byly nedostatky odstraněny již v průběhu kontroly.

Celková úroveň BOZP v kontrolovaných stavebních a těžebních organizacích se podstatným způsobem nezměnila. I nadále se vyskytují

organizace, kde je dodržování předpisů BOZP na nižší úrovni, naopak jsou i organizace (a to i tzv. menší), kde věnují BOZP pozornost, a tak při kontrolách zjišťujeme jen malý počet drobnějších nedostatků. **Co je nejdůležitější - v průběhu roku 2013 nedošlo ke smrtelnému pracovnímu úrazu!**

Došlo ke čtyřem vážným pracovním úrazům:

Postižený zaměstnanec měnil na manipulační ploše zub na lopatě nakladače. Integrovaná pojistka v zubu zcela zapadla do zámků na kofenu zubu. Pracovník provedl lehké doklepnutí kladivem, přičemž došlo k náhlému a neočekávanému odlétnutí úlomku ze zubu a vniknutí této kovové částice do levého oka. Postižený byl převezen do nemocnice, kde byl operován a hospitalizován nad 5 dní.

Na uzavřeném stojatém zásobníku drceného kameniva došlo k ucpání spodní výpusti na dopravník. Pomocí obvyklého postupu za použití ocelové tyče se závadu nepodařilo odstranit. Postižený zaměstnanec hodlal provést kontrolu a zvolit případný další postup k odstranění závady na zařízení. V rozporu s technologickým postupem odmontoval kryt v dolní části zásobníku a spodem vlezl dovnitř zásobníku s dřevěnou podlázkou, na níž se postavil. Došlo však k náhlému sesutí materiálu a zavalení postiženého. Po vyproštění ze závalu byl převezen do nemocnice, kde byl nad 5 dní hospitalizován.

Postižený zaměstnanec se spolupracovníkem vyklízeli pracoviště na spodní etáži lomu. Menší kameny shazovali na pracovní plošinu k bagru LIEBHERR 316. Na vyklíženém prostoru byl také jeden větší kámen o rozměru asi 2 metry a váze kolem 3 tun. Oba pracovníci šli zjistit, každý z jedné strany, jak tento kámen bezpečně uvázat a přemístit na plošinu. Když se

postižený na pravé straně kamene sehnul, došlo ke zcela nečekanému sesuvu kamene o 2,5 metru. Postižený pracovník nestačil nijak zareagovat a byl přiražen k zemi. V místě úrazu byly našťestí menší kameny, které částečně zadržely sesutí většího kamene. Postiženého vyprostili spolupracovníci a byl převezen leteckou záchrannou službou do fakultní nemocnice, kde byl nad 5 dní hospitalizován.

Postižený zaměstnanec prováděl na pokyn mistra náhradní práci. Se spolupracovníkem měli vyčistit vnitřní prostor filtru pod kazetovými jednotkami. Při pádu do hloubky 5 metrů utrpěl vážná zranění a byl převezen záchrannou službou do nemocnice, kde byl nad 5 dní hospitalizován. Rozhodujícím činitelem při vzniku tohoto úrazu bylo nevybavení zaměstnance vhodnými OOPP a nedostatečné poučení zaměstnance o pracovním postupu. Postižený byl v organizaci zaměstnán pouze 3 měsíce a podobnou činnost dosud nikdy neprováděl.

U posledních tří závažných úrazů stálo při postižených neuvěřitelné štěstí, když ani jeden z těchto úrazů neskončil tragicky!

Spolupráce se státním odborným dozorem

V průběhu roku 2013 jsme uskutečnili společně s Obvodními báňskými úřady pět specializovaných prověrek a jedenáct komplexních prověrek BOZP.

Dále ve spolupráci se státním odborným dozorem probíhala na Oblastních inspektorátech práce v průběhu roku jednání o problematice pracovních úrazů a pracovního prostředí.

Vyhodnoceno také bylo naplňování Dohod o spolupráci s Českým báňským úřadem a se Státním úřadem inspekce práce. V obou případech byla vyzdvížena účinnost spolupůsobení v oblasti ochrany života a zdraví při práci, proto se počítá s jejich dalším pokračováním a tematickým rozšířením na příští roky. Na rok 2013 a následující roky byla se Státním úřadem inspekce práce uzavřena nová dohoda s rozšířeným okruhem spolupráce.

Ve spolupráci s ČBÚ a OS PHGN byla vyhodnocena soutěž v bezpečnosti a ochraně zdraví při práci v hornických a obdobných činnostech „ZLATÝ PERMON“, a nejlepší firmám byla v květnu 2013 předána ocenění za rok 2012. Toto ocenění za rok 2013 nezáskala však žádná naše zaměstnavatelská organizace.

Vojtěch ELIÁŠ

Z JEDNÁNÍ PŘEDSEDNICTVA ODBOROVÉHO SVAZU STAVBA ČR

(Dokončení ze str. 1)

Předseda OS Stavba ČR dále informoval o jednání s generálním ředitelem Metrostavu Pavlem Pilátem. I s ním se shodli, že chybí dobrý zákon o veřejných zakázkách. Záměr vlády připravit nejdříve technickou novelu a pak teprve nový zákon, je také ohrožen, protože měl být již hotový věcný záměr, ale není. Snad bude do podzimu, takže platnost nového zákona od 1. 1. 2015 je „trochu na vodě.“ Také příprava zákona o sociálním bydlení moc nepostupuje. Pokud však budou finance, výstavba bytů se může rozběhnout na základě dříve fungujících programů – např. fond bydlení.

Na aktuální informace předsedy Antoniva navázal Milan Vomela, místopředseda OS Stavba ČR, který mimo jiné informoval o změně v představenstvu Majetkové, správní a delimitační unie OS. Josef Středula (bývalý předseda OS KOVO), který byl zvolen předsedou ČMKOS, rezignoval na členství v představen-

stvu, a valná hromada na jeho místo dovolila Jaroslava Součka, místopředsedu OS KOVO.

Předsednictvo OS Stavba ČR se po projednání usneslo svolat regionální konferenci v Brně, Českých Budějovicích, Hradci Králové, Olomouci, Ostravě, Plzni, Praze a Ústí nad Labem. Na programu je kromě jiného volba členů Sněmu a Revizní komise OS na další období, volba delegátů VII. sjezdu OS Stavba ČR, nominace na předsedu a místopředsedu OS pro volbu na VII. sjezdu OS Stavba ČR, nominace na člena Předsednictva OS.

Dále Předsednictvo OS Stavba ČR po projednání vzalo na vědomí:

- Rozpracování závěrů VII. Sněmu OS Stavba ČR,
- Vyhodnocení spolupráce mezi Českým báňským úřadem a OS Stavba ČR (viz Stavebník č. 3),
- Výsledky soutěže Zlatý Permon (viz Stavebník č. 3),
- Průběžné hodnocení plnění dohody o spo-

lupráci OS Stavba ČR a IOZ za rok 2013 (viz Stavebník č. 3).

O průběhu, závěrech a záměrech zasedání stavbařské W6 (Maďarsko, Polsko, Slovensko, ČR, Rakousko, Německo – viz str. 4) informoval Předsednictvo OS Milan Vomela, místopředseda svazu, který byl schválen k účasti na dalším jednání v Drážďanech. Předsednictvo také po projednání schvaluje účast svazových inspektorů Zdeňka Švehly a Vojtěcha Eliáše na semináři EFBWW (evropská federace stavbařů), který se v Praze bude zabývat BOZP.

Předsednictvo OS Stavba ČR se zabývalo závěry zasedání Finanční a majetkové komise, vzalo také na vědomí rezignaci Jaromíra Zycha na funkci člena RR ČMKOS Moravskoslezského kraje a na tuto funkci po projednání jmenovalo Františka Faronu. (ha)

FUNKCIONÁŘI SE ŠKOLILI V TÉMATICKÝCH BLOCÍCH RUSAVA A STARÉ SPLAVY SE ZAPLNILY ODBORÁŘI Z MORAVY A ČECH

Podle plánu práce Odborového svazu Stavba ČR na rok 2014 se v květnu a červnu konala pravidelná školení funkcionářů výborů základních a místních organizací - pro odboráře z Moravy v Hotelu Rusava a pro odboráře z Čech v Hotelu Bezděz ve Starých Splavech. Školení probíhala v osvědčených tematických blocích

Tyto bloky školení, které se uskutečňuje každoročně a slouží především k tolik potřebnému informování funkcionářů v široké problematice práce v odbořech v rezortu stavebnictví, byly zaměřeny aktuálně na změny zákonů v pracovněprávní a sociální oblasti, k novému občanskému zákoníku a jeho vztahu k zákoníku práce, velká část přednášek a diskuzí byla věnována i postavení odborových organizací v nových podmínkách. Dalšími důležitými body školení funkcionářů OS Stavba ČR byly změny v daňových předpisech, bezpečnost a ochrana zdraví při práci, významná část byla také věnována sociálnímu dialogu, kolektivním smlouvám a tolik ožehavé problematice v rezortu, který prochází dlouhodobou krizí.

Přednášky k pracovněprávní legislativě se již tradičně s velkým přehledem ujal svazový právník JUDr. Lubomír Dlouhý, o změnách v daňových zákonech podrobně informovala Vlasta Eisenhammerová. Situaci v oblasti BOZP se zabývali svazoví inspektoři bezpečnosti práce Vojtěch Eliáš a Zdeněk Švehla. O sociálním dialogu, kolektivních smlouvách a mzdách v kolektivním vyjednávání hovořil Pavel Zítka.

Jako obvykle se po každém ukončeném tématu rozběhla věcná diskuse – funkcionáři ze základních a místních organizací doslova zava-

lili lektory svými dotazy, na které dostali vyčerpávající odpovědi. Lektoři se také letos zhostili svého úkolu na úrovni, pečlivě a profesionálně.

Podle živého průběhu školení jsem přesvědčen, že účastníci školení načerpali hodně nových poznatků, které jim pomohou v jejich odpovědné a nelehké práci v základních či místních odborových organizacích OS Stavba ČR.

Josef VACH

O nové poznatky a zkušenosti byl mezi odboráři zájem.

Foto: Josef Vach

VE STOCHOVĚ PADALY TEPLTNÍ I TRAŽOVÉ REKORDY PŘEBOR STŘEDNÍCH ŠKOL SE STAVEBNÍM ZAMĚŘENÍM V IN LINE BRUSLENÍ

V úterý 10. června na speciální dráze ve Stochově soutěžili příznivci in line bruslení v jubilejním 5. ročníku Přeboru ČR středních škol se stavebním zaměřením. Pořadatelem byla tradičně místní Střední škola služeb a řemesel, která opět prokázala, že s přehledem zvládá sportovní akce na republikové úrovni. Záštitu převzal Odborový svaz Stavba ČR, který si v letošním roce připomíná 50. výročí vzniku sportovních přeborů, a pravidelně podporuje pohybové aktivity středoškolské mládeže.

Atmosféru republikového závodu, jehož součástí byl i slavnostní ceremoniál se státní hymnou, přijelo ochutnat na padesát závodníků. Slavnostního zahájení se ujala místostarostka Stochova Miloslava Becherová.

Závodilo pět chlapeckých a pět dívčích družstev. Nejdále do Stochova to měly dívky z Otrokovic, které si nakonec dojevy pro stříbro. „Jsme rádi, že žáci a hlavně jejich vedení fandí sportu, a že si v hektickém závěru školního roku našli čas na adrenalinový zážitek. Je vidět, že záky kolečkové bruslení baví, a že se v něm zdokonalují. Letos padly i dva tražové rekordy,“ potěšilo ředitelku školy Jaroslava Pichovou.

Chlapci soutěžili v plné ochranné výstroji na tratích 3200 m, 2400 m, 1600 m, 800 m a ve štafetě 1600-800-800-1600, děvčata pak na polovičních tratích. Družstvo s nejnižším součtem pořadí v jednotlivých disciplínách se pak mohlo radovat z vítězství. K vidění nebyly jen výkony závodníků, ale i freestyle slalom a tanec na kolečkových bruslích v podání mistryně Evropy ve freestyle bruslení Lenky Bucháčové.

Zajímavým zpestřením přeborů byla prezen-

tace řemeslných oborů. Návštěvníci mohli zhlédnout přehlídku účesů, ukázkou slavnostní tabule nebo si vyrobit z plechu píšťalku. O pravidelný pitný režim se postarali žáci učebního oboru kuchař-číšník, kteří míchali nealkoholické nápoje a nabízeli výrobky studené kuchyně.

Horko a rozpálený beton neodradily závodníky ani po polední bojovat o přední příčky. Na stupně vítězů nedosáhli nováčci ze SŠ technické Prahy – Zeleného pruhu a žáci SOŠ a SOU Beroun, zákyně kladenské zdravotní školy a střední školy z Chomutova, když skončili na 5. a 4. místě. Bronzoví se umístili chlapci ze Střední školy energetické a stavební v Chomutově a domácí děvčata. Na stupně vítězů se po nevydařeném loňském ročníku vrátili chlapci ze SSSaŘ ve Sto-

chově, kteří získali stříbro. Prvenství pak obhájili žáci ze SŠ stavební v Teplicích. Radost z obhájeného vítězství měl jistě i starosta města Nové Strašecí Karel Filip, který přijel podpořit dívky novostrašecké základní školy. Ty suverénně porazily ostřílené středoškolačky.

Střední škola služeb a řemesel ve Stochově děkuje všem partnerům, k nimž patří už tradičně zdravotní pojišťovna OZP, kteří se podíleli na zajištění přeboru ČR, zvláště pak Středočeskému kraji, který i letos tuto učňovskou akci podpořil.

Ivana CHOCHOLOVÁ

Nejlepší kolektivy a jednotlivci byli po zásluze odměněni.

Foto: archiv